

Kázání: 251. Pamatovák do neklidné doby



Kázání



Obrázek vytvořila umělá inteligence AI

Pamatovák do neklidné doby

1. čtení: Lukáš 6, 20 - 26

20 Ježíš pohlédl na učedníky a řekl: „Blaze vám, chudí, neboť vaše je království Boží.

21 Blaze vám, kdo nyní hladovíte, neboť budete nasyceni. Blaze vám, kdo nyní pláčete, neboť se

budete smát.

22 Blaze vám, když vás lidé budou nenávidět a když vás vyloučí, potupí a vymažou vaše jméno jako proklaté pro Syna člověka.

23 Veselte se v ten den a jásejte radostí; hle, máte hojnou odměnu v nebi. Vždyť právě tak jednali jejich otcové s proroky.

24 Ale běda vám bohatým, vždyť vám se už potěšení dostalo.

25 Běda vám, kdo jste nyní nasyceni, neboť budete hladovět. Běda, kdo se nyní smějete, neboť budete plakat a naříkat.

26 Běda, když vás budou všichni lidé chválit; vždyť stejně se chovali jejich otcové k falešným prorokům.

2. čtení: Žalm 37, 1-11

1 Davidův.

2 Uvadají rychle jako tráva, jak zelené býlí zvadnou.

3 Doufej v Hospodina, konej dobro, v zemi přebývej a zachovávej věrnost.

4 Hledej blaho v Hospodinu, dá ti vše, oč požádá tvé srdce.

5 Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat.

6 Dá, že tvoje spravedlnost zazáří jak světlo, jako polední jas tvoje právo.

7 Ztiš se před Hospodinem a čekej na něj. Nevzrušuj se kvůli tomu, kdo jde úspěšně svou cestou, nad tím, kdo strojí pikle.

8 Odlož hněv a zanech rozhořčení, nevzrušuj se, ať se nedopustíš zlého,

9 neboť zlovolníci budou vymýceni, ale kdo naději skládá v Hospodina, obdrží zemi.

10 Ještě maličko a bude po svévolníkovi, všimneš-li si jeho místa, bude prázdné.

11 Ale pokorní obdrží zemi a bude je blažit dokonalý pokoj.

Sestry a bratři, tuhle jsem někde četl, že jistá Američanka má dokonalou paměť. Prý si někdy ve dvanácti letech uvědomila, že aniž chce, všechno si pamatuje. Když jí řeknete nějaké datum z minulosti, bude vám vyprávět, co měla ten na sobě nebo k obědu a navrch přidá informaci o tehdejších počasí. Klidně z doby třeba před dvaceti lety.

Prý je to děsně vyčerpávající přehrávat si každodenně svůj život, všechno dobré i špatné. Na druhou stranu ji skutečnost, že nic nezapomene, uklidňuje. Jestli je to pravda ovšem nemohu zaručit. Není vyloučeno, že nás někdo, ať už ona paní nebo ten, kdo to napsal, vodí za nos.

Jisté je, že někdo skutečně může mít fenomenální paměť, zatímco jiný si nepamatuje ani poznávací značku svého auta. Ten druhý případ jsem já. Kdyby v obchodním domě rozhlasem vyzývali řidiče auta s mojí registrační značkou, aby si ho přeparkoval, nehnu ani brvou. Nevěděl bych, že se mě to týká.

Jsem rád, že se mi v paměti podařilo uložit rodné číslo a číslo mobilu, víc už asi nedám. Moje žena mě utěšuje, že jsem ten typ člověka, co si skutečnost pamatovat nepotřebuje, protože jí dokáže sám vytvářet. Jenom nevím, jestli to mám považovat za lichotku nebo spíš naopak.

Jedna věc mě ale těší, a sice, že jsem na tom podobně jako apoštol Pavel. V listu Filipským píše: „Bratři, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínám na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou.“ V jeho listech se skutečně nikde nedočtete, jakými loděmi se na svých misijních cestách plavil, natož aby uváděl jejich registrační značky.

Ale teď vážně. Některé věci stojí za to si zapamatovat. Píše se to v Bibli a nejedná se o číslo registrační značky vašeho vozu. „Pamatuj na Hospodina,“ nabádá Mojžíš národ na samém konci putování do zaslíbené země. „Pokud bys skutečně na Hospodina, svého Boha, zapomněl a následoval cizí bohy, sloužil jim a klaněl se jim, pak vás dnes varuji, že zcela vyhynete“ (Deuteronomium 8, 19).

Pamatovat na Hospodina v biblické hantýrce znamená jediné: vzít za svá pravidla pro život, která nám zanechal. Ježíš takhle pravidla shrnul do jednoho jediného: milovat Boha, a bližního, jako sám sebe.

Milovat v tomto kontextu ovšem neznamená zbožně obrácené oči k nebesům a sladký úsměv směrem k lidem kolem nás. To by bylo málo. Milovat znamená schopnost vcítit se do toho druhého, umět si představit sám sebe v jeho kůži a dokázat podle toho jednat, s pochopením, velkoryse a bez povyšování se.

Naše západní civilizace, která je, ať už si to uvědomujeme nebo ne, postavena na křesťanství, tyhle rysy donedávna měla. Sice občas v nedokonalé podobě, ale lepší něco než nic. Demokracie je právě o ochotě k naslouchání druhým, o jisté velkorysosti ve vztahu k menšinám, o dělbě moci, která brání její uzurpaci.

V dnešní rychle se měnící době jsou ale mnohé demokratické premisy zpochybňovány a ke slovu se hlásí cizí bozi s projevy, jako je sklon ke lži, nelíčená nabubřelost a syrová nenávisť. Co s tím? Máme se snad ve smyslu přísloví „kam vítr, tam plášt“ přizpůsobit a zařídit se podle hesla „kdo chce s vlky žít, musí s nimi být“?

Kdepak. Zradili bychom sami sebe, zapomněli bychom na Hospodina a pravidla, která slouží životu, bychom zaměnili za způsoby, které vedou do chaosu a neblahých konců. Možná více než jindy nyní máme naopak zůstat pevní ve víře, že Boží pravidla, která vedou ke svobodě, jsou všeobecně platná, a nikoho, kdo se staví nad ně, že nehodláme poslouchat.

Dnešní žalm je takovým návodem, jak na to. Aby se dobře pamatoval, je uspořádaný pěkně podle hebrejské abecedy. V češtině to nijak nevynikne, ale když se kdysi dávno jednotlivé verše učili žáci v hebrejštině nazpaměť, fungovalo to jako mnemotechnická pomůcka. Skupiny veršů začínaly postupně za sebou jednotlivými písmeny abecedy. V ekumenické Bibli jsou písmena uvedena vlevo vedle textu v závorkách.

Tak tedy za A neboli za Álef: „Nevzrušuj se kvůli ničemu, nezávid' těm, kdo jednají podle. Uvadají rychle jako tráva, jak zelené býlí zvadnou.“

Důležité upozornění hned na samém začátku žalmu. Nemáme se vzrušovat kvůli těm, co páchají zlo. No jo, ono se to řekne, ale copak vás to nenadzvedne, když se bílá považuje za černou a černá za bílou, když se diktátor prohlašuje za demokrata a demokrat za diktátora, když se viník označuje za oběť a oběť za viníka?

Není divu, že v člověku kypí krev, když něco takového slyší. Navzdory tomu nám žalmista radí, abychom si pokud možno zachovali chladnou hlavu. Nemáme se vzrušovat, jinak přeloženo: nemáme se trápit a šírat.

Slovo šírat nebo užírat naznačuje, o co jde. Když se totiž poddáme jinak oprávněným emocím,

budeme sami v sobě ubývat, bude nám mizet odvaha postavit se zlu, bude se nám ztrácet nadějný výhled do budoucnosti. Když se nespravedlivé situaci poddáme, bude nás prostě žrát, a může se stát, že nás docela sežere a my ztratíme chuť se problémem vůbec zabývat a něco měnit.

Takže to bylo za Álef. Další verš je za B, tedy za Bét: „Doufej v Hospodina, konej dobro, v zemi přebývej a zachovávej věrnost. Hledej potěšení v Hospodinu, on touhy tvého srdce naplní.“

Další užitečná rada: doufej v Hospodina a hledej v něm potěšení. Jak už jsem zmínil při pamatování na Hospodina, ani doufání v něho nebo hledání potěšení v něm neznamena zbožně obrácené oči k nebesům. Bylo by to zatraceně málo.

Žalmista má na mysli spíš pevnou víru, že Boží pravidla pro život platí i v dobách, kdy se zdá, že už jsou přežitkem, že už nemají svou původní sílu a nemá smysl se jimi řídit. Jedná se o víru, že spravedlnost, pravda, rovnost před zákonem nebo velkorysost ve vztahu ke slabým a upozaděným mají trvalou platnost, podobně jako je Hospodin od věků na věky.

Máme se v tomto smyslu držet Hospodina, ne se přidržovat momentálně úspěšných a mocných cizích bohů. Ti „uvadají rychle jako tráva“, protože jak známo, „lež má krátké nohy“, i když se zrovna zdá, že je to obráceně.

Tak tedy „doufej v Hospodina“, radí žalmista, a pokračuje třemi výzvami: „konej dobro, přebývej v zemi a zachovávej věrnost“. Každá z těchto výzev je velmi důležitá, protože bez jejich uskutečňování by se doufání v Hospodina smrškovalo pouze na zmíněné hledění do nebes, což je žalostně málo.

Konat dobro pro nás křesťany znamená uplatňovat v praxi to, co jsme se naučili u Ježíše Krista, stručně řečeno milovat bližní jako sám sebe. Když se k tomu holt nemají mocní zlovolníci, o to víc se o dobro musíme snažit sami.

Na nějaké zázraky odjinud se nedá čekat. Bůh chce totiž tenhle náš svět uzdravovat ne skrze nějaké okřídlené anděly, ale prostřednictvím lidí, co stojí nohama na zemi.

O tom je právě žalmistova výzva, abychom přebývali na zemi. Lítat v nebesích, vznášet se v oblacích povzdechů „co by se mělo a co by bylo kdyby“ nic moc nepomáhá. Je třeba být nohama na zemi a dělat, co je právě potřeba, aby se zlo docela neutrhlo ze řetězu.

Třetí žalmistova výzva zní v ekumenickém překladu „zachovávej věrnost“. Myšlena je věrnost Hospodinu, což samozřejmě platí, ale zřejmě to není přesný překlad. Bible 21 překládá velice volně „žij v bezpečí“, což mi poněkud neštymuje, protože dnešní doba moc bezpečná není, spíš je rozkolísaná a svět má nakročeno k chaosu a bezpráví.

Původní význam v hebrejštině se dá přeložit jako „živ se věrností“. V době, která je po všech stránkách dost nechutná, se máme žít věrností. Nejde o věrnost lidskou, ale Boží.

Když se v Bibli píše o Hospodinově věrnosti, pak to znamená, že je stálý ve svém příklonu k tomu, co přivedl k životu, k nám lidem a k celému světu. „Nebo tak Bůh miloval svět,“ píše evangelista Jan, „že za něj obětoval svého Syna...“ Bůh je věrný svému předsevzetí tenhle náš zlem postižený svět uzdravit, zachránit a obnovit.

A právě touthle Boží věrností se máme podle žalmisty žít. Nic není jednou provždy ztraceno. Není třeba užírat se kvůli ničemům, kteří si v opojení mocí hrají na bohy a svět si parcelují pro sebe. Jsou tu jen do času. Uvadnou jako tráva. Věčný je jenom Hospodin.

Na nás je, abychom neztráceli hlavu, stáli nohama na zemi, konali dobro a živilí se Boží věrností, která tenhle svět drží pohromadě. A věřili, že On „touhy našich srdcí naplní“.

Možná to nebude zítra ani pozítří. Jednou ale přijde čas, kdy přijde do módy vcítit se do toho druhého, umět si představit sám sebe v jeho kůži a dokázat podle toho jednat, s pochopením, velkoryse a bez povyšování.

Do té doby nám žalmista za D neboli za Dálet radí: „Zůstávej v klidu před Hospodinem, trpělivě na něj vyčkávej. Nesžírej se kvůli tomu, když někdo slaví úspěch, když někdo provádí, co si umane.“

Sestry a bratři, z hebrejské abecedy jsme stihli probrat jen tři písmena. I tak je to dost na to, abychom si osvěžili paměť. Nemusíme si klidně pamatovat registrační číslo svého auta, ale písmenka Álef, Bét a Dálet hebrejské abecedy se budou v životě hodit.

Je to ideální mnemotechnická pomůcka, abychom nezapomněli, že i v neklidných dobách stojí za to udržet si chladnou hlavu, stát nohama na zemi a držet se spravedlivého a milosrdného Hospodina.

PeČ

SPCH 23. 2. 2025

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)